

[Hartling.]

folkets sag og skal ikke præges af nogen særinteresse eller nogen speciel kreds. Vi er enige om, at der må være en statsradio, og da den skal være gæst i hvert eneste hjem, må den være sådan, at alle danske hjem kan være tjent med at have den inden for dørene. Derfor er der straks to krav, som må stilles til radioens og fjernsynets programmer: de må være alsidige, og de må have et vist niveau. Det ensidige, det fanatiske, det stærkt agitatoriske må man være på vagt over for. Det er ikke enhver agitator, der kommer til ens dør, som man vil byde indenfor. Enhver må have den ensidige politiske og religiøse opfattelse, han vil, men det er ikke derfor rimeligt, at radioen på ensidig vis skal bringe disse opfattelser ind i hvert eneste hjem.

På samme måde må man forlange en vis kvalitet. Det vovede, det tarvelige, det fladbundede må enhver have ret til at dyrke efter sit behag, men det kan umuligt være velkomment i ethvert dansk hjem.

Det er indlysende, at når radio og fjernsyn har så afgørende mulighed for at påvirke og samle, må det være et vigtigt samfundsspørgsmål, altså et politisk spørgsmål, hvordan radioens styrelse og lovmæssige status er.

Vi skal ved denne første behandling kun behandle principperne. Ifølge forretningsordenen har hver af ordførerne hertil 20 minutters taletid, medens vi til anden behandling har en time til enkelthederne. Jeg skal da samle mit indlæg om 4 principielle spørgsmål og lade enkelthederne hvile til arbejdet i udvalget og til anden behandling.

Det første principielle spørgsmål drejer sig om radioens ledelse. Den har siden 1926 været indrettet således, at ministeriet for offentlige arbejder driver stationerne og tager sig af alle tekniske spørgsmål, medens radiospredningen og alle ikke-tekniske spørgsmål siden 1940 er henlagt under undervisningsministeriet. Under ansvar over for undervisningsministeren ledes radioen af et radioråd. Dettes sammensætning har i tidens løb undergået forskellige ændringer, men hovedlinjen har været, at det bestod dels af medlemmer udnævnt af ministeren, dels af medlemmer valgt af lytterne. Denne

ordning foreslås også bevaret i det lovforslag, vi her skal behandle, og jeg kan på mit partis vegne sige ja til, at ledelsen af radioen skal ligge i hænderne på et radioråd, og til, at en del af dette råd er repræsentanter for lytterne. Dette sidste, som er noget særligt for Danmark, er vi så ivrige for, at vi endda sammen med det konservative folkeparti i 1953 foreslog, at et flertal af radiorådet skulle vælges ved et direkte lyttervalg. Det har hidtil været således, at lytterorganisationerne har udpeget et antal medlemmer af radiorådet, sådan at hver organisation fik et antal medlemmer i forhold til det medlemstal, organisationen havde opnået. Denne ordning er historisk betinget. Det var radio klubberne, som begyndte radioudsendelserne herhjemme. Det var disse organisationer, der samlede de interesserede og bar sagen frem, da den var i sin vorden. Det var da naturligt, at radioamatørerne, som de dengang kaldtes, fik plads i ledelsen, da vi indrettede en statsradiofoni. Ingen vil heller underkende, at lytterforeningerne har gjort et stort og meget nyttigt arbejde ved at skabe interesse om radioen og ved at holde en drøftelse levende; især må det vel anerkendes, at der har været lytterforeninger, som ikke har været politisk farvede. Nogle har repræsenteret landsdele, og den næststørste af alle organisationerne er Kristelig Lytterforening. Disse organisationer kan vel siges at være udtryk for en interesse hos lytterne for, hvordan radioen indrettes, en interesse, der går på tværs af de politiske partier, og dette er der noget sundt og tiltalende i.

Imidlertid har der rejst sig en stadig voksende kritik af, at lytterrepræsentanterne blev valgt af lytterforeningerne. For det første har udviklingen medført, at foreningernes medlemmer ikke længere uden videre kunne siges at dække Danmarks lyttere. I begyndelsen var vel de fleste radioamatører medlemmer af en klub, så at lyttere og foreningsmedlemmer kom ud på et, men trods den flinke agitation fra lytterforeningernes side er det nu således, at kun 25 pct. af de licensbetalende lyttere er medlemmer af en lytterforening. I praksis har vel i dag enhver dansker adgang til at lytte til radioen, og når radioen er blevet allemandseje, må det være en sag, der ved-